

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

Sv. 39/1575

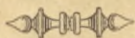
Där hemma i socknen.

Folkmotiv

af

Johan Lindström

(Saxon.)

ÖSCEKÅND.
Wilhelm Skölds förlag.

ÖSTERSUND
Jämtlands Allmogas Boktryckeri 1893.

 Jag är så gammal nu, att det går an för mig att säga, att jag sett åtskilligt af världen.

En af mina viktigaste iakttagelser i densamma har varit, att den är sig förwånande lik öfveralt. Tankar, känslor, lidelser och sträfvan den äro i grund och botten desamma, hwart man än kommer. Det är blott dess former, som wäxla.

Därför har jag hvarje gång jag — själf eller i tankarne — kommit tillbaka till dem "där hemma i socknen" känt mig att ödmjukare. Där har jag haft det ewigt sig själfst upprepaude lifwet lika rikt

eller armt, glädjesullt eller sorgetungt som någon annan stans.

Och därför tycker jag mig ocklä i de här värserna wist icke ha skildrat ensamt min socken utan gifwit helt allmänna bilder, hwilka kunna wara från hwilken som hästt plats på jorden — tycker jag mig ha fört ähwen dig åter till kära, oförglömmeliga stigar, dem du en gång trampade med små barnafötter . . .

Författaren.

Min bror och jag.

Fast far ej trodde det,
blef ändå
det säningsmän
af oss hägge två.

Då hemmets tofsua
war all din håg,
jag drog kring världen
och såg och såg.

Du går där ännu
på gården kvar,
och wid ett skrifbord
jag hamnat har.

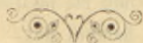
Du brukar plogen,
 jag pännan min.
 Du odlar tegar,
 jag mänskofinn'.

Du sår det säde,
 dig jorden skänkt,
 jag sår de tankar,
 som häst jag tänkt.

Vi så och kunna
 ej sedan mer
 än se till honom,
 som skörden get.

Och kanske grov det
 till tusensaldt,
 och kanske härjas
 af frosten allt . . .

Vi sträfsa, hoppas
 så lika, så . . .
 Hvi skulle vi ej
 hvarann förstå!

Afton wid kyrkan.

Som förklarad hon står, den gamla,
 där på witttrande stenars grund
 hon om hänsvunna dagar drömmer
 uti aftonens sena stund,

drömmer sorgfjet om alla lågor,
 som ha rabbblats af herdar opp,
 hwilka intet förmått att gifwa
 dem, som där sökte tröst och hopp,

mins hur mången, som endast wanau
 dref till templet, fastän han stort
 sedan talte om kristnes plikter,
 hwad han tänker och hwad han gjort.

Men hon mins ock de många trogna
tjänare, som med kärleks glöd
ha förmått till det hordet kalla,
som står dukadt med lifvens bröd,

mins de unge, som lärde draga
pliktens bana i allvarsam,
ljuf förwifning att en gång hinna
till det hägrande målet fram,

mins de gamle med gråa hufvud,
lysta högt, och en blick så klar
under skrynkliga ögonlocken:
"Herre, nu uti frid jag far!"

Natten lågrar sig, solen sjunker,
sista strålen där dog i sjön.
Stilla, stilla! Den gamla beder
ordlös, wältalig aftonbön,

beder godt för de arme, hwilka
gingo hädan förutan hopp
och de lycklige, som i döden
sågo ewighets dag gå opp!

Jag tog den med.

Leiten är hon, konstlös är hon,
gammal är hon, tung och gra,
men en äkta pärla rymmes
inom hennes mur ändå.

Det är altartassan — målad
af en onämd, okänd hand,
hvilkens ägare dock smakat
källorna i konstens land.

Ståld i spelsen för en skara,
ut en stålklädd kämpe drar,
och han emot himlen lyfter
upp en blick så ljus och klar.

Blicken talar. Men för den, som
 talka ej deß språk förmår,
 under taffan till förklaring:
 "Herren är min starkhet" står.

* * *

Då med mor jag första gången
 upp till kyrkan följa fick,
 jag för ingenting därinne
 mer än taffan hade blick.

Dch när utgångsalmen sänkte
 touträgn öfwer ordets sad,
 pekade jag än på taffan:
 "Mamma — jag vill ha den med!"

Jag till swar fick bara snubbor,
 rycktes lite hastigt ut.
 Dch en flod af bittra tårar
 var min första kyrkgångs slut.

Moder kära, att jag snubbor
 fick utaf dig ej förskog,
 ty när jag gick ut i lifwet
 taffan med mig dock jag tog.

lög den med, ehuru icke
såsom jag mig tänkte då,
lög den med ut i ett hjärta,
hwilket henne lärt förstå —

lärt förstå, att de ha alltid
enkarplat; att komma på,
som i stormen ut med löftet:
"Herren är min starkhet" gån.

Blöfswern blommar!

Här andra sig binda buketter
 af blommor, hwars prakt jag ej tolka behöfwer,
 emedan den erkännts af alla,
 jag binder mig en utaf doftande blöfwer.

Han står där så trofast i åkern,
 som födt honom, närt honom, will icke flytta.
 Han är både wacker och enkel,
 men främst är hans uppgift att wara till nytta.

Och så — och mig därför dock kärast
 han är — hwart jag kommer ännu uti wärlden,
 han ger mig så wänlig en hälsning
 från hembygdens älskade tegar och gården,

där arbetsbäjd bonde ej trötnar,
fast lönad så ringa, ur leran den hårda
att locka för landet des näring,
att framtidens skördesått kärleksfullt värda.

Järnvägen.

Nils Nilsen som järnvägen ingenting hatar,
 och landsvägen far han, fast backig och krokig.
 Wigst blir han beskattad, men många dock säga:
 "Den gamle Nils Nilsen, är inte så tokig!"

* * *

"Förel kommo hit upp ingenjörer, som mätte.
 Då dugde på gästgifwargården ej maten —
 de förde en laddning konserver och kakor.
 Tror jag det! Det woro ju sända af staten!

Så kommo där kallare upp, hwilka wigste
 att skramla och efter en ankare skicka.
 Det drängarne lärde och lärde, att sönda'n
 är till att förförfas på spel och på dricka.

En handelsbod stor wardt det byggt wid stationen,
och handelsman står där så nyter och hulder
och säljer all Tysklands ohäjdade grannlåt,
och det utan pängar — man får göra skulder.

Ja, ock ett hotell har man byggt, som är ståtligt
och där man på alla de sätt kan sig roga.
Fast utskänkningsrätt man ej har, hwad det supes...
Men länsman är framkund och inte så noga!

Behöfwer man pängar, så är då den banan
för bra. Man ej numera går genom raden
af grannar att låna — nej "namn" af den förste
man får, och en wägel man säljer i staden.

Turisterna kommit med dyrbara wanor
och späckade hörnar och stadstankar tunga.
Och winsten af "strömmen"? Jo, präliga kläder
men dådlösa sinnen de ha, våra unga.

Ja, nog går det an till att festa och leka
och järnwägen — liksom allt nymodigt — prisa,
men en gång så skall dock kafaset betalas,
och då blir, jag tänker mig, annat till wisa..."

* * *

Så höres han järnvägen häckla, Nils Nils-son,
som landsvägen far, fastän backig och krokig.
Wigt blir han beskrattad, men många dock säga:
"Den gamle Nils Nils-son är inte så tokig!"

Bondens dotter.

Här hon uppå skärdesfältet
 syntes dans med räffan tråda,
 bondens dotter, det i sanning
 war en fröjd att henne skåda.

Solbränd kind om hälsa talle,
 skålmsät den klara blickens mylle,
 och emellan röda läppar
 friska hwita länder lysle.

Breda höfter. Kraftig midjan
 war och hög och fyllig barmen,
 waden rund och föttren stora,
 handen blodfull, senig armen.

Och min tanke uti blinken
gjorde sig en färd till raden . . .
Mer än wäl jag eder känner,
fina damer, hela raden.

Fötter satta uti skruftad,
"La gracieuse" och getingsmidja,
homullsaxlar, gummiwador —
"wäxt för öfrigt som en widja".

Fina damer, ni min häpnad,
aldrig min beundran wäckte,
ty den tillhör bondens dotter,
dottern af mitt eget släkte —

Hon, som icke sålt sin hälsa
för en hög parisertrasor,
som ej dansa will på flyktor
men går säkert uti hasor;

Som ej utbytt har naturen,
sträfwan, som ger groswa händer,
emot tyg, roman och bleksot,
rännstensdofst och mörka gränder;

hon, som räddat kraftlöst släkte,
 ty det redan döden gjutit,
 om hon ej sitt blod, det sunda,
 hade i des ådror gjutit!

* * *

Fina damer, ni min häpnad,
 aldrig min beundran väckte,
 ty den tillhör bondens dotter,
 dottern af mitt eget släkte!

En karl i Ingrid's smak.

Om med en annan jag en gång
 skall dela fröjd och näring,
 så vill till karl en karl jag ha
 och inte någon käring.
 Ty är jag själf ej det också,
 så fins det nog däraf ändå.

Han herre öfwer sitt humör
 skall alla tider vara
 och aldrig nånstun ut i ord,
 han ej tänkt öfwer, fara.
 Den sig mot andra kan förgå,
 kan göra det mot mig också.

Men hwad han sagt, skall wara sagdt,
 hur än det månde swida,
 och den, han sig forakta lärt,
 han inte se'n skall lida.
 Den, som fördrager grofwa sel,
 stikt ock begär for egen del.

Och om han ärligt löfte gjort,
 hwad detta än må wälla —
 ja, om det gälde lif och död —
 han skall det heligt hålla.
 Den ej en hwar kan lita på,
 kan swika mig en gång också.

Ja, endast med en sådan man
 jag delar fröjd och näring,
 ty jag till karl en karl will ha
 och inte någon käring.
 Och träffar ej en stik jag på,
 jag skall som mö i graswen gå.

Kamrater.

De äro två kamrater
 i lifwets solskensdagar —
 hwad lek och ras de föra
 på gården och i hagar!

Men leken är en kretsgång
 kring ewigt samma ställe.
 Ty gården är all wärlden
 för Brunte som för Pelle.

När Pelle far med mjölken
 till sta'n om morgon tida,
 är Brunte också waken
 och med wid mammas sida

All stadens härligheter
 beröra Pelle söga.
 För festtyg, åkdon granna
 har Brunte intet öga.

Det enda mål, som Pelle
 i lifvet sig kan tänka,
 är att ta hand om gården,
 när mor en gång blir änka

Och Bruntes alla drömmar
 de kretsa icke längre
 än att en gång få träda
 i mammas fimmerflänger.

De gå i par de hägge,
 i allvar som i gamman,
 ha hägge lika vyer —
 hur väl de passa samman!

Ölid remonteringen.

Ryttmästar Ljunglund är mycket noggrann uti sitt val på de hästar, som knoga skola på heden. Och duger ett djur inför hans skarpslick — ja, nog är det tur.

Staka tungor i tyllhet dock säga:
Skälen, som ryttmästaren säger sig äga,
— då han bestriker remonterna ta —
höfsweln så konstiga grundwalat ha.

Ägaru i främsta rummet det gäller,
icke den häst han i ledet ställer.
Frågan — här sänker en smula man ton' —
lyder helt enkelt: "Hur stor provision?.."

Somliga till och med weta berätta:
Pelle i Knyttla en gång lyckats fälla
in en "arab", som ett hästskojarpack
hortspekt för femtio kronor på knack.

* * *

Nyligt på stadsbesök Pelle i Knyttla
skulle till ryttmästaren gå med en bytta
raraste smör, då han stötte uppå
friskan, en spjufwer med grisögon små.

Wan att på gliringar bruka skiten,
friskan — som såg, att byttan war liten —
sporde: "Du, Pelle, jag inte förstår —
har du blott en att få in nu i år?"

Twå bröder.

Ingen, som det icke wetat,
 skulle hafwa trott därpå:
 att de hägge woro bröder,
 wärt tillhopa upp, de två.

Full af pojksreck war den äfste,
 allas äfklung, glad och kwick,
 medan glömd och undanskuffad
 för sig själf den yngste gick.

Satt i skola hlef den äfste,
 bildades till militär.
 Bände hlef det af den yngste
 ej till annat dög "den där".

* * *

Äfste brodern ut i kriget —
 målet för hans längtan — dreg.
 Widt gick ryktet, hur han stridde,
 innan för sitt land han dog.

Och wid grafwen blef det tafadt:
 "Äfwen den i unga da'r
 dör för ädla fosterjorden
 ej förgäfves lefwat har."

Alli sin historia läsa
 barnen ännu landet bring,
 hwad han förde på sin korla
 bana ut för stora ting.

* * *

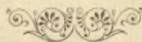
Hemma gick den yngste brodern,
 utan annan lyftnad än
 till ett mönster göra ärfda
 gården — och han wann ock den.

Fastän åttiårig, knappast
 utom socknen känd han war,
 när för alltid han till hwi
 hufwu't lade, gamle far.

Slakten följde med till grafven —
intet liktal! Om man sport:
"Hvarför?" skulle alla svarat:
"Han ju intet märkligt gjort!"

Bröd åt många, rika skördar
än den gamla gården bär...
Ingen mån'ska frågar efter
hwem, som en gång röjde där.

Skolläraren gör bön.

Att hafwa irrat och funnit ro,
 att hafwa twisslat och lärt sig tro,
 att lidit brist uppå tusensfall
 och så fått öfwerstödd uppå all;

att sett sig själf icke vara nog,
 och all, som till sig ens hjärta drog,
 fåfänglighet och förgänglighet,
 som ej att hela och läka wet,

och så blott genom att böja sig
 i ringhet, Herre, ned inför dig
 få all, hwad bäst man sig önska will
 på denna jord, och långt mer därtill,

si, det är glädje, den största, som
än till ett människohjärta kom,
där endast mörker och tomhet fanns,
med lifvets fullhet och folkenglans!

Den öppna spiseln.

Här kwinsolken stutat sitt dagswärk wid garden
 och karlarne kommit från skog och från äng,
 de samlades alla kring spiseln i stugan,
 båd' husfar och husmor och piga och dräng.

Man träbilar såg till de finaste stöjdwärk
 i karlarnes händer förwandlade bli —
 ja, lillpyfen war ej en gång utan göra:
 han råfspinnar tågade i wäldigt parti.

Ej görlösa suto där kwinsolken håller —
 på garden det blifwit en storstörd af lin,
 hwaraf det nu spans uti surrande spinrock
 ett wäsgarn så jämnt och en sytråd så fin.

Och urygla sägner och glada historier
 och knepiga gåtor och lifwande sång,
 där wäglade utan ett asfrott i laget,
 som aldrig fann kwällen om wintern för lång.

Så warmt omkring flugan sig ljuskenet spridde,
 och långt utåt stätten från sprakande spis
 bars bud, att härinne här gjorde man nytta
 och hade man roligt på gammaldagswis.

* * *

Men far fick sig lära att "följa med tiden",
 och elden ej mera där stammar å håll.
 En järnspis han köpt, som slår mörk uti hägen
 om dag, och som osar förfärligt om kwäll.

I drängflugan drängarne ligga och sofwa
 och kwinfolken lysa i köket med prat.
 Ej hemstörd man idkar — man köper i staden,
 ty så just den nyare tiden will ha't.

Far själf är ej hemma. Han åkt till stationen,
 att där med bekanta en ölhalfwa så . . .
 Mor går där i flugan helt ensam och suckar —
 hon icke det nya har lärt sig förstå.

Herregårds kor.

Herregårds kor

gå uti trakten namu och rykte
mer än man tror.

* * *

Komma på landtbruksmöte de ut,
prisenämnden tittar åt inga andra,
och dekorerade alltid då
hemåt på kobenta ben de wandra.

Då det i tidningen skrifsves se'n,
huru de äro wackra och seta,
huru de mjölka rent kolosfalt —
ja, det ej sparas på ord, må weta!

Det är helt annat än bondekor,
 röda som råfven, ludna som fåren,
 födda om wintern på bara halm,
 kunna knapt stå på benen om wären . . .

Bönderna, när de så sådant se,
 blinka åt hwarandra förtroligt,
 säga intet åt herr patron,
 men hwad de hafwa innerligt roligt!

När patrons fick en liten i fjor
 och en ko skulle bli hans amma,
 wardt en föraktad bondeko
 inköpt till herrgården med detsamma.

Mycket på herrgården älskas kött,
 och ej håller så sällan de slakta.
 Tro ni de då taga egna kor?
 Ånej, de därför sig noga akta:

Herrregårdskorna stå ständigt på stall,
 aldrig på betet de få motionera,
 sprängfödats för att mjölkstarka bli,
 få så tuberkler och annat mera.

Därför patronen är från år
 skryftar på landbruksmöten, i bladen
 som en osöfjdt exempel för
 hela den frögwulna hunderaden.

* * *

Herrgårds kor
 så uti orten fått namn och rykte
 mer än man tror.

De stå i fönstret.

Mins du det, Lovisa —
 våra lekar uti Grytsböngän?
 Du war mor och jag war far,
 systers min war pigan, bror min drängen.

Gjordar där wi hade,
 tall- och grankott uti långa rader.
 Rundtom krans af kullersten —
 det war sadugården, häsen blader.

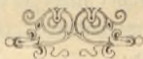
Wi potatis satte,
 gräfde diken, sådde råg och hwete.
 Ja, wi steto, du och jag,
 som wi gått uppå betingsarbete.

Och när solen dalat
 och vi trötta kommo hem om kvällen —
 mins du dina sagor då
 uti skymningen på sähusgällen?

Ser du där på gården
 Anders Ols' Karl Erik och vår egen Lisa!
 Hör du inte, gumman min,
 hur de sjunga på vår barndoms wisa?

Hwad skall däraf blifwa —
 månn' dem ödet gynnar eller gäckar?...
 Det wet endast han,
 som styr människors lif som wattubäckar!

De likna hwarann'.

Jon Jonassons bygning, hon tyser så grann,
att nästan omöjligt det är, att man kan
förbi henne hitta —
man in will och titta.

Hon målats i hwitt både framtill och bak,
och listwärc det sitter kring wäggar och tak,
här slåttig weranda
uti jakaranda.

Men inne där är det så tårsligt och kient
och starswigt och kallt och allt annat är rent
man håll will förwinna
så fort man kan hinna.

* * *

Jon Jonassons dotter är ståtlig och fin
 och putsad och nått som ett nymåladt skrin.
 "Min ewiga skapar',
 så'n jänta!" man gapar.

Hj håret är gullgult och ögonen blå,
 och kappan af sammet och hatten också,
 och foten hon swänger
 i blankläderskånger.

I skolan dock sist uti klassen hon war,
 och aldrig sin hand hon till arbete tar.
 Blott klä' sig förstår hon
 och ränna förmår hon.

* * *

De likna hwarann'. Hwad med slugan han gjort,
 hon gjort med sig själf. Ha ett ordspråk ni spört
 om "utanpå blanker
 och innantill kranker"?

Här sjäden skäres.

Hu är det lif, må ni tro, där hemma,
 ty nu slå själden till skörd så hwita.
 Wid hwarje gård hörs en stipsten hwäsa
 mot tiens slåt, att det hwasst skall bita.

Snart ses en rad utaf män och kvinnor
 mot åkern tåga. Ett led formeras,
 och snart gå liarne, taktfast, säkert,
 fast det ej särrikes och kommenderas.

Min bror, den jätten, går främst i teten
 — det är som blott han med sien seker —
 och lätt i spåren han har min syster:
 så fort han mäjtar, hon binder neker.

När några hvarf man har gjort å fältet,
 slås rast, och liarne männen bryna,
 allt medan kvinnorna ut få pusta
 och torcka swettpärlorna ur "syna".

Där kommer mor med en korg på armen
 till fältet ut, kommer jämt på laget,
 ty hon är wäntad, den rara gumman,
 med smörgås, kaffe åt hela laget.

Igen det går, tills från takåskränet
 en handduk fladdrar. På hela staden
 nu refes snart en kolonn af rökar.
 Rasiskt går det — hemma ju wäntar maten!

Om några dagar de stora skindor
 man har spånt före. Nu hem till logen
 skall skörden fraktas, och glad är färden,
 ty säden är både torr och mogen.

Nu ingen nöd är för hypoteket
 han tänker, gubben, och riktigt skiner.
 Ja, ingenstans uti hela huset
 ett spår det finnes af sura miner.

Nu storbror, syster så nya kläder,
till metspöt till-bror den wäckra reswen,
och mor silt kaffe — ja, alla weta,
att de sin släng sköta ha af sleswen.

Ja, nu är lif, må ni tro, där hemma,
ty där man sått har man ock sått skära.
Ja, nu är lif, må ni tro, där hemma
hos mina egna, hos mina kära!

Bäckstugu-Brita som nationalekonom.

Hon hade, Bäckstu-Brita, blott ett sår,
 men utaf detta fick hon hvarje år
 dock två par strumpor.
 Det war, hon sa', ett drag i hennes släkt
 att ha om föttern heft, om annars dräkt
 af bara lumpor.

Hon klippte säret, spann och stickade,
 tills i en tidning hon en dag fick se,
 att hwad hon gjorde,
 det stred emot all sund ekonomi,
 och från att öfwa sådant löseri,
 man wänjas borde.

Man skulle sälja ullen, köpa garn.
 Och Brita hänade sig själf; "Gwad barn
 jag dock har varit,
 som — såsom sant i tidningen här står —
 i 'Sentrionens hufspår' år från år
 min väg har varit".

Och såld blef ullen utaf fåret — se,
 så klokt det war, ty hon fick strumppar tre
 och lite öfwer
 till kaffe, socker jämte annat smått,
 som kvinfolk, hwilka ej en karl sig fått,
 så wäl behöfwer.

Men så igen hon fick en tidning i,
 som också skref om 'sund ekonomi'
 och denna sade:
 Will man en strumpa stilig ha och fin
 den duger blott som stickats på maskin.
 Där hon det hade!

Och "loken gjorde såsom stollen ha",
 Och Brita såg sig i besittning ha
 nu strumppar fyra.
 Ja, hon så mycket öfwer fick ändå,
 att böner fler hon kunde sig bestå,
 fast de wa' dyra.

Men köpegarnet snart befans helt klent
 och köpestrumpor öppna sköjet rent.
 Jo, det var härligt!

Om ej i sorgen henne flått att få
 en extra kaffetår, det varit då
 minst sagdt förfärligt.

* * *

Och Backflu-Brita sjöng sitt 'o!' och 'ack!'
 och Backflu-Brita kokade och drack
 Brasiliens höna,
 tils med sin tacka hon till slaktarn gick,
 ja, tils en wacker dag hon sälja fick
 sin sista höna.

Hu walsar hon i socknen strumplös kring.
 "Jag armast är på hela jordens ring",
 hon jämt hörs låta.
 Men blir det tal om sund ekonomi,
 då råkar hon i formligt raseri
 och börjar gråta.

Grannarne.

Lars Ersfon på Back och Karl Persson i Dal,
 fast grannar, ej kunde benämnas som wänner.
 Nej, make till tis, som emellan dem war,
 i socknen i mansminne icke man känner.

Lars Ersfon på Back hade bara en pojke,
 Karl Persson i Dal hade bara en flicka,
 och möttes de — fädren det tillsagt dem strängt —
 så ej åt hwarandra de ens finga nicka.

Så stötte tillsammans en afton hos oss
 af barn ifrån bygden en ansenlig skara.
 Och de woro med. Fastän liten jag war,
 att här skulle skämtas, jag war på det klara.

Jag föreslog bröllop. Med Lina som brud
och Erik som brudgum gick låget i gamman
till 'kyrkan', och iförd ett förkläde svart,
som prästkappa, wigde dem bägge jag samman,

de bägge, som hade till fiendskap födts
men nu i en tvärhast sett skrankorna falla.
Och o, hwad den hwirlande ring dansen gick,
hwad muntert musiken en hwar hördes tralla:

"Lilla gossen på kyrkobacken
plocka rosor och band i hatten,
och så fria han till mig.

När rågen blir mogen
väger upp som stora skogen,
då gifter jag mig!"

Då plötsligt man såg, att Lars Ersson i Back
sin förgrymmade uppsyn slack inom grinden.
Och knapt en sekund hade hunnit förgå,
förr'n skaran war skingrad som agnar för vinden.

Nå, skoltiden kom. Och om Lina var trög
 föräldrarne sade: "Hur dig du skall pina,
 du måste om Erik!" För Erik det löd:
 "Du får ej, begrips, vara sämre än Lina".

Så läslade bägge med det resultat,
 att hvar å sitt håll var i skolan den främsta.
 Som läsborn de förde en liknande strid,
 och här woro äfwen de två de förnämsta.

Lars Ersson på wintern bestöt att sin son
 till folkehögskolan i Käfwesta skicka.
 Då tyckte Karl Persson, att han hade råd
 att fända på sommarn till skolan sin slika.

Men stodo nu Back liksom Dal uti allt
 som mönster tillfölje af fädernes äftan,
 så gingo ock barnen som mönster försann
 för bygden tillfölje sin inbördes täftan.

I kunskap och skick, uti ordning och slit
 man icke i nästegårds wägar fann maken.
 Och wackra och friska de woro också,
 må sägas, om än ej direkt det rör saken.

Så underligt war ej, hwad hände en dag,
att fäderna sina de skulle förfära
med att tafa om, att - hur det mände ta -
de uti hwarann blifwit ohjälpligt kära.

Karl Persson han hånlog och afrådde twärt
sin dotter att mer på den strängen försöka.
Så länge han lefde det aldrig fick ske,
och skedde det se'n, skulle ewigt han spöka...

Lars Ersson förklarade lika bestämdt
sin son, på det giset det singe han wänta,
ty hållre han toge ett fattigklubbjon
till sonhustru än en så'n rackarpacksjänta.

* * *

Men Lina höll fram, t. eg.: som far
wäl ingen på jorden om sommaren slete
för att kreaturen ej skulle förgås,
då det uppå Back fans så ypperligt bete.

Och Erik, så ofta han lyckades se,
en wedpinne in uti spiseln man lade,
ej glömde: på Back fick man köpa sin wed,
då skog man i Dal ock till afsalu hade.

Så Erik och Lina, hvar'en på sitt håll,
från dag och till dag hördes källa och klandra,
att, hwad hos den ene fullkomligen brast,
till nog och till öfwerstöd fans hos den andra,

att gubbarne stultigen började på —
alt medan ett tag de i hårtofsen togo —
betänka, om ändå ej "kusen" till gård
det blef, om till en fina bägge de stogo.

Då tanken war riktig och kärleken stark
emellan de unga, så blef, såsom blifwa
det skulle till sist, efter hårdnackad strid:
att med sig ändå fingo gubbarne gifwa.

* * *

Som pojke, i leken ett blifwande par
i Erik och Lina jag hade bebådat.
Nu leken gått upp uti allwar, och jag
på länge så lyckligt ett brudpar ej säadat.

Och bröllopet räckte i dagarne tre.
Och kors, hwad man där hade muntert och roligt!
Och kors, hwad det nu mellan Lasse och Karl
med käringar blifwit "kompleckt" och förtroligt!

Det var blott från staden en bildad mamsell,
som djupsinnigt sågs med sin solfjäder wifla,
och för för att skildra uti en novell,
hur gårdar man känslolöst höj brukar gifta.

Fyrpolska.

Första gossen:

Och röd är du,
 och hwit är du,
 och ögon blå som pälln i kyrkan har du,
 och smärt är du,
 och rak är du,
 och långt på ryggen räcker ljusa flätan.

Första flickan:

Och röd är du,
 och brun är du,
 och skägg på hakan som en karl, det har du,
 och lång är du,
 och fatt är du,
 och stämma har du som en bäck i skogen.

Andra gossen:

Och frisk är du,
 och stark är du,
 och yster som ett föl om våren är du,
 och snäll är du,
 och fast är du,
 och på ditt ord kan som på bärg man lita.

Andra flickan:

Och wig är du,
 och rask är du,
 och rygg och armar som af slål, det har du,
 och mod har du,
 och glad är du,
 och på ditt ord kan som på bärg man lita.

Alla:

Och min är du,
 och min blir du
 till lifwets alra sista andetag, du!
 Och säll är jag,
 och säll blir jag,
 ty på ditt ord kan som på bärg man lita.

Gåtan löst.

Hans kind war så röd,
så solwarm och klar hans blick,
att strax uti glöd
mitt hjärta försatt jag fick.

'Ack', suckade jag,
'hur lust att så dö för dig!'
Men lika behag
han tycktes ej ha för mig.

Han inte en dans,
ej en blick mig gaf en gång,
fast vägen hans
jag korsade kvällen lång.

Att falla i gråt
 jag kunde ej låta bli.
 Han hänlog däråt
 och gick mig ordlös förbli

Så grät jag en dag —
 se'n war det på sorgen slut.
 Och nu så är jag
 det solskens jag war förut.

Säg moder, mig säg,
 är jag då flyktig i sinn',
 när så snart sin väg
 han stödde, kärleken min?"

Ett underligt svar
 af modern hon fick som förr:
 ett löskoje-par,
 som fattes wid slugans dörr.

Men watten och wård
 hon endast den ena gaf.
 I marken hård
 den andra tynade af.

Wist ordlöst det war,
det swaret, men godt ändå.
Ty dottern har
sitt hjärta lärt att förstå.

Riksdagsmannen talar å walmötet.

Den är ej mig närmst, som släpar
i de hjulspår, själf jag nött,
och som tänker blott de tankar,
själf jag har med wända födt.

Den, som med sin hela iswer
söker till att riswa ner,
hwad jag har med möda uppfört,
kan det wara mycket mer.

Med mig eller mot i striden,
om min owän eller wän,
är för mig ej hufwudsaken,
utan hur man strider den.

Den, som kämpar alla trognast,
den, som ger hwad mest han kan,
för det högsta, som han känner --
den, ja den, han är min man!

På väg till hembygden.

I helgdagskläder pyntad skogen står
 och speglar sig i solbegjuten väg.
 Far väl du kvafwa, tunga, fula stad —
 i dag går uppsör insjöns rand mitt tåg!

Ne skall jag samna stor och sund natur,
 att, sedan jag mig sprungit trött och varm,
 mig kasta ner och njuta hwila skön
 wid jordens swarta, kära modersbarm.

Du kunde slänga mig, du stad, i bur,
 men ej mig lära att mig känna fri
 uti ditt fängsel, icke neka mig
 att spela tjusa minnens melodi.

Till vida skogar och till nyplöjd teg,
tillflugor små mitt hjärta slädse trär.
Sitt folk skall bygdens son få se i dag,
ty uppför insjöns rand min bana går!

En flicka sjunger.

Du gick där ensam och sjöng i kvällen
och wisan ekade rundt bland tjällen —
en wisa på jublande melodi
med glittrande ungdomsmöd uti.

Du kanske trodde de toner dogo,
som sjöngo ut, huru rosor logo
uti ditt hjärta, du älskade wän,
som jag ej sett, men dock känner igen.

Hur du dig willar, du wäna flicka!
Nej, låt ofs hälsa hos dig så dricka!
Du bringar, och anar det ej en gång,
till tröttade lifsmødets härande sång!

En präst.

(Närkesmål.)

I höstafse då hände —
 um en får tro på prat —
 att Stranns gäschifwarpojke
 wänn grannprost gjorde skat.

Han skulle hit te sockna
 som körkårens wän å gäst.
 Då egen skjufs han sakna,
 han tog gäschifwarhäst.

Å när så Backa wägsfärl
 på aflånn si han seck,
 han sa te pojkskråen,
 att mä en nådig bleck.

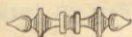
"När wi te skeeln kommer,
 ätt häcke hälle ska
 wi då ta åf? Den wägen
 ja allri sari ha."

"Då wet ja'nte just häller,
 ätt höger tror ja mest.
 Men nog ska rätt wi hitta —
 i skeeln står en präst".

Hu måtte prosten fråga,
 hwa pojken mente mä
 di ola. "Wägawisarn
 di kallar allmänt då".

Då kunne inte prosten
 säj hålla allwersam.
 "Hwaför ha wägastolpen
 di gett ett tocke nam?"

"Jo, för att liksom prästen —
 så säger korporal Tolf —
 han wisar andra wägen
 men går'en inte själf.

I främsta ledet.

Till den gamle landtvärnsmannen,
där han bodde upp wid skogen,
hvarje kväll, då jag det kunde,
styrde jag min bana trogen

ifrån hem och lekkanvater
för att på hans knä mig sätta
och om bragder ifrån kriget
honom höra så berätta.

Gubbens bräckta arm, hans träben,
kindens krusstänk, ärren alla
hade hvardera sitt minne,
som mitt sinne kom att swalla.

"Ja, min gosse, nog jag märken
 sått till fullo — du kan se det
 men det är dens lott, som vågar
 att ta plats i främsta ledet."

Här jag tänkte på, hur gubben
 kämpat hjältens strid, att andra
 skulle äga bröd och frihet,
 och wid stridens slut sått wandra

på sitt träben hem, att ensam
 sig i denna fluga fåtta,
 glömd af alla utom pojken,
 som begärde blott: "Berätta!",

Neg en här af bittra frågor
 upp uti mitt unga sinne ...
 Jag ej visste då, hur wanligt
 är att folk har dåligt minne.

* * *

Uti kretsar af bekanta
 jag ibland härom berättat,
 och då har man alltid med ett
 "Bönder likt!" sitt sinne lättat.

* * *

Du, som — höger eller vänster —
 skarpa ord i dag ser bytta,
 och af seger för ditt läger
 väntar nöje eller nytta,

tänker du, när striden swallar,
 hänsynslös och utan lämpa,
 där du sitter lugnt där hemma,
 uppå dem i breschen kämpa?

När en kärning, som man sunnit
 fördel af att åt sig köpa
 för att — ärelös — hon willigt
 låter giftig tunga löpa

och den man, som för dig strider,
 ogeneradt kan förklara
 som en usling — har ett lämpligt
 ord wälan du då att swara?

Tänker du uppå: han smädas,
 han befluges, han förföljes,
 han med sår, som kanske läkas,
 kanske också icke, höljes

juft för att din sak han förer.
Därför hundar släds' i spåren
har han. Mins du det och lägger
salwa någon gång i jären?

Gör du icke det, då skall du
mycket noga öfwerwäga,
före'n du börjar harmsna saker
om min hembygds bönder säga.

Lasse och Tilda.

En sådan dräng som Nils Perssons Lasse
det fins ej i hela byn.

Han allting förstår, som till gårdsbruket hörer,
och därtill han kan både skoja och smida
och måla - han "ådrar" som själfwaste målarn
och knoga man ser honom sent liksom tida.

Han kommer ej hem från stationen "på röken"
och dinglar med benen och hojtar och skricker,
ty han åt goodtemplarne gifwit sitt löfte,
och från hwad han lofwat han nånsin ej wiker.

I biblioteket där nere wid kyrkan
han gjort sig bekant som den trognaste gästen,
och tidning han håller och följer med tiden
och reda har på sig i allting för resten.

* * *

En sådan piga som Strömlunds Tilda
det fins ej i hela byn.

Ty det har man sett, att den rakaste är hon
på utgöra, fast hon ej slagar och wänder,
och nåttand hon är, och på alla de wisen
hon nytta kan göra med slitiga händer.

Så'n ränning på wäfwen som hennes kan ingen
i byn göra efter — försöker ej håller,
och när det är goodtemplarfester, och skolan
skall prydas, just hon är det, som med det slår.

* * *

Nils Persson och Strömlund som hushönder äro
de bästa i hela byn.

för trogen tjänst uti tio år
De hafwa ett säreget pris:
Ett dagswärdstorp är hwad drängen får
och pigan en ko och en gris.

* * *

Så Lasse och Tilda ha kommit framsöre
de andra. Ty icke blott kärleken trogen
dem binder, men också ett medwetet lifsmål:
ett torp och en fluga däruppe wid skogen.

Folkhögskoleföreståndarens bröllopstal.

Då en manlig och en kvinlig folkhögskolelärjunge sammanvigdes.

Hwad kärlek är? Hur ofta blott en dröm,
 som, ena gången pinsam, andra öm,
 är skildrad i romaner, stora, små,
 där uti stutet "de" hwarandra så.

Af bleksotsfröknar röres stift ihop,
 och högt står fabrikkatet uti rop
 uti den värld, där litet efter sant
 det spörj's, men desto mera efter "grant".

Där talas mycket om de himlar två,
 som spegla sig i "hennes" öga blå,
 om kindens ros och liten hand så hwit
 och mun så läcker som en sockerbit.

Och sällhet, sällhet i oändlighet
 är slutet uppå wisan, som man wet . . .
 Och de, som sällka skenet ej förflå,
 de i des bländljus ut i lifwet gå.

Och så, då deras lyckas sol gått ner,
 så ha de ej i världen något mer,
 ej mål för lifwet, icke något hopp,
 som lyser fården i det tunga opp.

* * *

Jag wet en kärlek endast, som är sund,
 som rotad står i wärklighetens grund,
 som man kan sitta till med tillsfökt,
 och denna höga kärlek heter plikt!

Den man, som bygt därpå sin egen hård,
 skall finna sig försatt uti en wärld,
 där jordmän har det ljuswaste, som fans
 i lifwet, ej i illusioners glans.

Hur högt han fordom ögats trollglans satt,
 han skattar högre nu den blick, som matt
 wid arbetet wid aftenlampan bles,
 där hon sin gärning i det tylla dref.

Och fastän tiden kindens rosor blekt,
 han älskar henne icke mindre wikt.
 Han förjer icke denna blomstergård,
 som sköslades wid trägna pliktens wård.

Hans skönhetsideal ej hopens är,
 ty hjärtats skönhet denne man begär —
 den, wet han, groor och spirar och består,
 då yttre sägning, yttre glans förgår.

För dem på pliktens grund sitta bo hygt opp,
 det finnes ej ett jorderbarnens hopp
 så högt, att de det icke skola nå,
 en lyckta drömd, som de ej skola få!

Och minnens, att det häfta uppå jord
 i aning, tanke, handling och i ord
 det pekar mot den högsta drömda ströjd,
 emot oändlighetens ljusa höjd!

I en mulen stund.

Gamle skolläraren tröstar:

När du på din wandringsbana
genom lifwet nått de höjder,
där dig hoppet sagt det sunnes
endast segrar, endast fröjder ;

när du står där klar att wända
ner till lifwets dalar åter,
ändadt wägmål öfwerblickar —
när du står där tyft och gråter

öfwer att du wore fattig,
ägde än du millioner,
öfwer att dig lifwet brakte
endast brustna illusioner,

öfwer att de stolta orden
 kärlek, wänskap lögner woro,
 segrarne för rätt och sanning
 djärfwa drömmar blott, som foro,

öfwer att i hela wärlden
 huru stor, dock ej ett hjärta
 fins, dit du ditt hufwud luta
 kan och gråta ut din smärta —

lycklig du, om då du äger,
 innerst uti hjärtat inne,
 midt i forgen, ödsligheten,
 rikedomerna af ett minne:

att, hur hårdhänt annars, lifwet
 dig en gång en mor beskärde,
 hwilken barnahänder knäppa
 och dig ödmjukit bedja lärde,

ty, hur mörkt och tungt du har det,
 är det ändock då ej värre
 än att det ur hjärtat kwälla
 kan ett själanödens: "Herre!..."

Och då skall du genast finna,
 huru tunga skogar klarna,
 hur du trygt dit ned kan wandra,
 åter till det hädansarna.

Du kan sedan wara fattig,
 du kan sedan ensam blifwa,
 du har wunnit allt i honom,
 som dig ej skall öfswergifwa.

"Flöge än du längst i hafwet
 uppå morgentrodnans wingar,
 är jag med dig!" Så det budskap,
 han åt dig, du arme, bringar.

* * *

Matta ögons tårflod, sprungen
 fram af glädje, vill ej flanna —
 åt en stackars sjät, som hungrar,
 rågnar löftets rika manna...

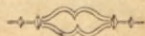

Innehåll.

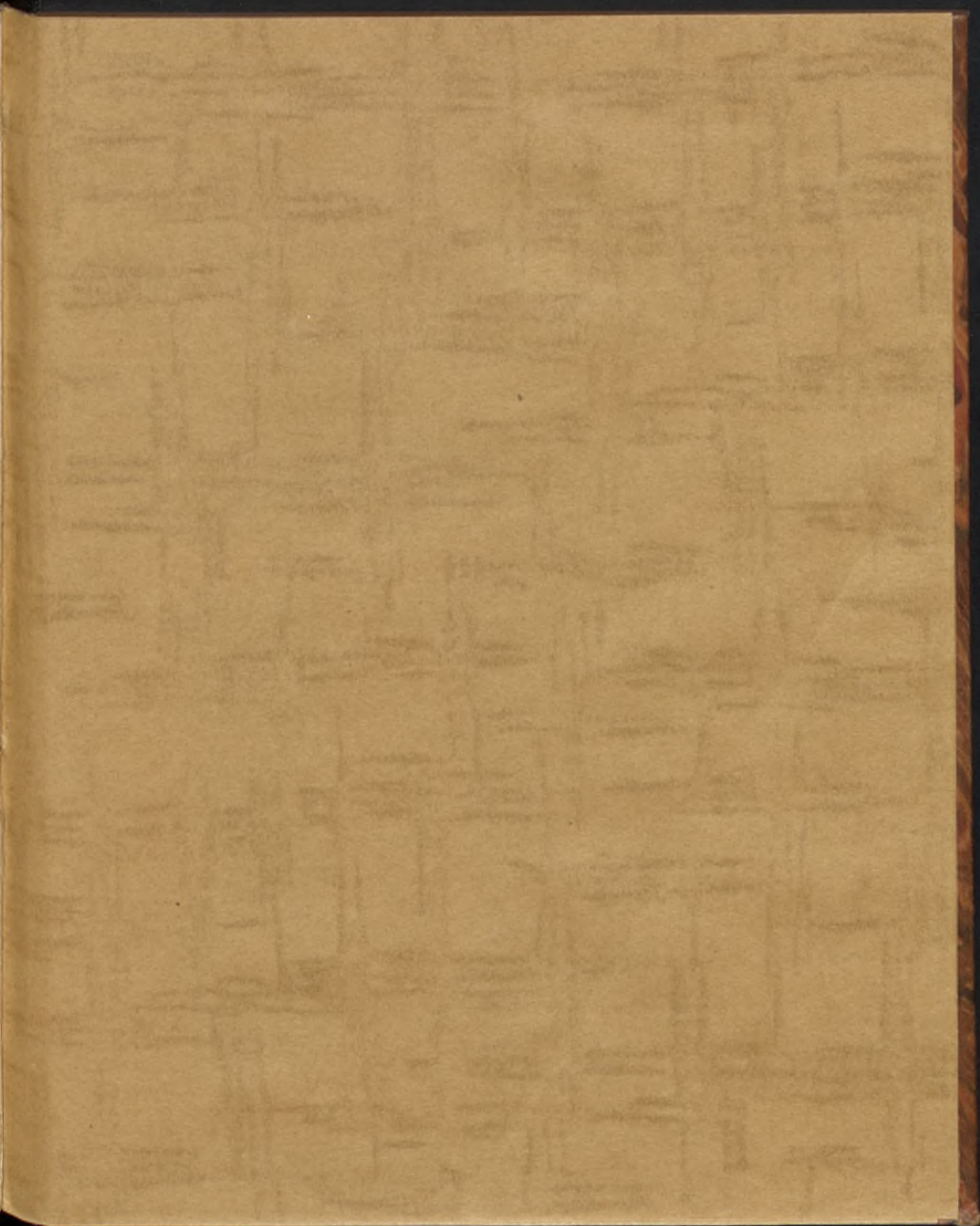

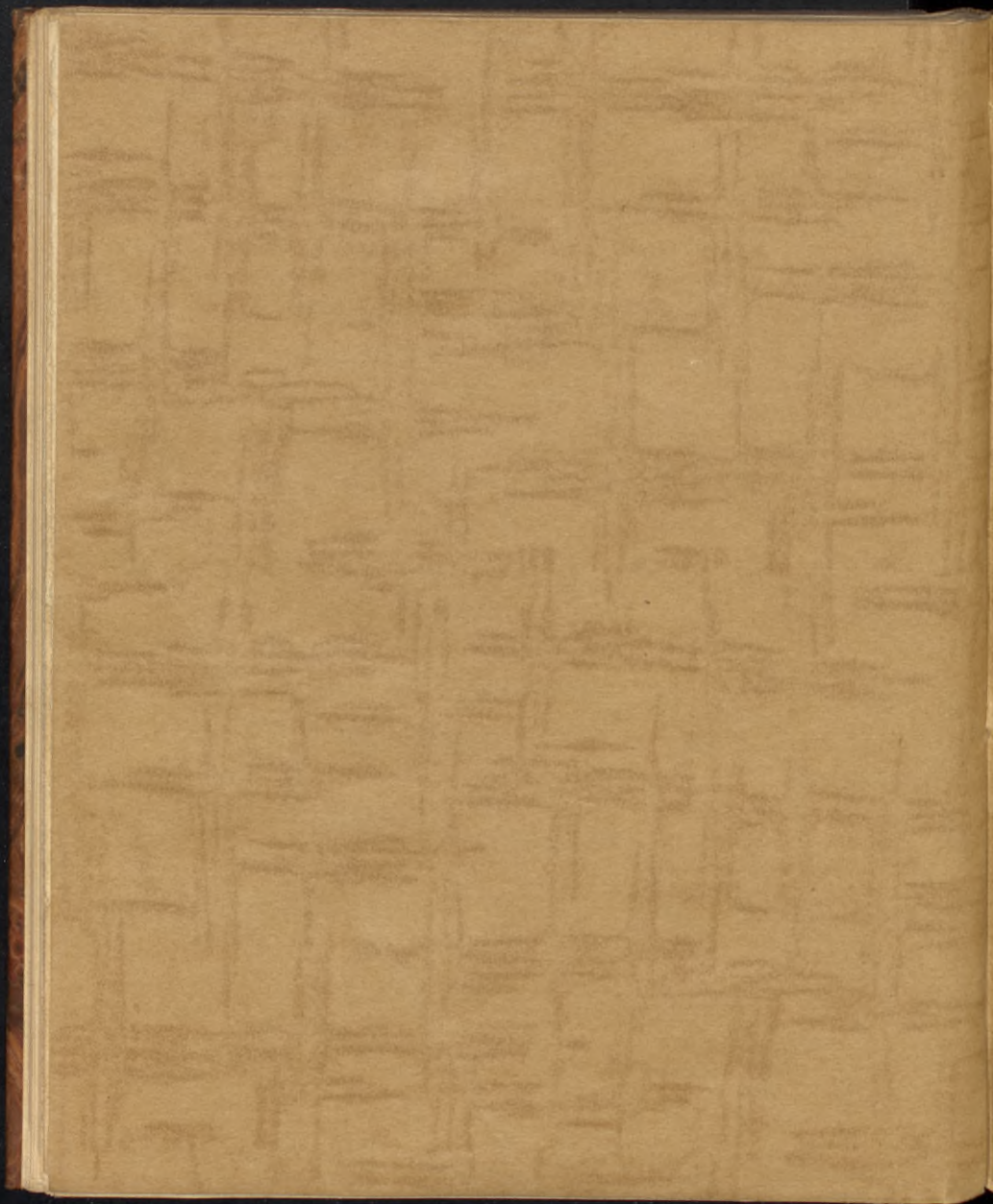
Min bror och jag	7
Alton wid kyrkan	9
Jag tog den med	11
Sköfveru blommar	14
Järnvägen	16
Bondens dotter	19
En karl i Ingrid's smak	22
Kamrater	24
Bid remonteringen	26
Öwå bröder	28
Skolläraren gör böu	31
Den öppna spiseln	33
Serregårds kor	35

De stå i fönstret	38
De likna hvarann'	40
När säden skäres	42
Backslugu-Brita som nationalekonom	45
Grannarne	48
Fyrpöskka	54
Gåtan löst	56
Riksdagsmannen talar å folksmötet	59
På väg till hembygden	61
En präst	64
I främsta ledet	66
Lasse och Tilda	70
Folkhögskoleföreståndarens bröllofstaf	73
I en musen stund	76

6000227029

Göteborgs universitetsbibliotek

